

χορηγούναι.

Τὰ λόγια τοῦ ἀνθρώπου πήρανε δρόμο στο χωριό. Κι ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, καθὼς εἶπανε καὶ δυσκολονόητα κάπως γιὰ τοὺς καημένους τοὺς χωριάτες, παράλλαξαν, πήρανε κι ἄλλα νοήματα. Κι ἀπὸ στόμα σὲ στόμα φτάσανε σταυτιά τοῦ ἀφέντη πού εἶχε τὸ χωριὸ τσιφλίμι του καὶ τοὺς χωριάτες ὑποταχικούς του. Καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ ἀφέντης :

— Τώρα θὰ τοὺς γητέψη αὐτὸς ὁ πλάνος τοὺς ἀνθρώπους μου. Θὰ τοὺς ἀνάψη τὸν καημὸ γιὰ τοὺς μακρινούς τοὺς δρόμους καὶ τὸν πόθο γιὰ τὰ ψηλά ἀνεβάσματα. Θὰ τοὺς πάρη ἀπὸ τὴ δουλειά τους, θὰ τοὺς βγάλῃ ἀπὸ τὰ μεροκάματα, θὰ τοὺς κάμῃ ἀκαμάτηδες καὶ ψωροπερήφανους. Ἀδιάφορους θὰ τοὺς κάμῃ πρὸς τὰ σπίτια τους καὶ πρὸς τὴ δούλεψή μου. Θὰ μοῦ σηκώσουνε κεφάλι. Ἀπὸ δουλευτάδες θὰ μοῦ γίνουν καταφρονιτάδες. Θὰ μοῦ λιγοστέψουν τὰ χέρια καὶ θὰ μοῦ κιντυνέψουν τὰγαθά μου.

Καὶ βροντοφώνησε πρὸς τοὺς ὑποταχικούς του :

— Διῶχτε καὶ γκρεμίστε τον ἀπὸ δῶ πέρα τὸν κακὸν αὐτὸν ἄνθρωπο, τὸν πλάνο, τὸν ἀερολόγο, τὸν ἀτσιγγιανο καὶ τὸν ἀκάθαρτο. Θὰ μολέψῃ τὸ χωριὸ μας. Δὲν ἔχει αὐτὸς πατρίδα, καὶ ἦρθε νὰ μᾶς δασκαλέψῃ τὴν καταφρόνηση πρὸς ὁ,τι ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε ἀγιώτερο καὶ τιμιώτερο : Πρὸς τὴν Πατρίδα !

Κ' ἔβαλε τοὺς δούλους καὶ τὸν περροβολήσανε τὸν ἄνθρωπο.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΘΡΑΚΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

3—

Στὴ Γαργαρέττα τὸν φιλοξενούσε γιὰ κάμποσες μέρες τὸ Θεωρῆ ἕνας φοιτητὴς ἀπὸ τὴν πατρίδα τους, πού εἶχε καὶ τὴ μάνα του μαζί, ποῦχε λίγη συγγένεια μὲ τὸ μπαμπά του. Ἐκεῖ εἶχε κατασταλάξει, πάντα κρατώντας στὸ χέρι τὸ περίφημο ζεμπίλι του, καὶ σέρνοντας τὸ ἀκόμα ἱστορικώτερο πανταλόνι του, πού χρόνια καὶ στὴν πατρίδα τὸ φορούσε πάνω στὴ δουλιὰ καὶ στὸν ἵπνο. Κοντὰ στὴ θειά του, νὰ πούμε, υιοθετημένος ἀπὸ ἔξοδα, κρατερούσε τὸ ποθητὸ καράδι, πού θὰ τὸν ἔριχνε στὴν ἅγια γῆ, ὅπως τὴν ἔλεγε, τὴν Ἀμερικὴ, πού ἀφιαρίζενα τὸν παρά, ὅπως ἀκουγε στὴν πατρίδα. Μερόνυχτα ζοῦσε μὲ ζῶη τοῦ ὄνειρου, ἔπλεε σ' ἕνα πέλαγο εὐτυχίας κ' εὐδαιμονίας. Ὁ φοιτητὴς πολλὲς φορὲς τὸν ἔβλεπε νὰ πέφτει σὲ ἐξοστιαση καὶ νὰ κάνει κινήσεις τέτοιες, σὰ νὰ μολοῖσε μόνος του. Στὴν πραγματικότητα ὅταν συνελθόνταν, γελοῦσε μόνος — "Αἴ νὰ πάρ' γῆ ὀργή τ' ἔν' αὐτὸ πού παθαίνω ! Ξέρς, ξάδερφε, γὼ τί μοιάζω : Ἐν σὰν τὸ παρὰ τὴ μπουλιουρτζή. Σὲ καλὸ νὰ ἔν ! — καὶ χαμογελοῦσε. — Μιὰ βολὰ ἕνας μπουλιουρτζῆς πουλοῦσε μπουλιούργια. "Ὁ,τ' κέρδιζε πὲ τὸν κακοφίν, τὰ γυαλιὰ τ', τὸκανε πράμα. Αὐτὸ τὸν καλοφάνκε. Κουρασμένος καθὼς εἶτανε μιὰ βολὰ, κάθισε σὲναν ἴσιο τὸ μεσημέρ' κοντὰ στὸν τοῖχο, ἀπλώσε τὰ ποδιάρια τ' κοντὰ στὸ κακοφίν τὰ γυαλιὰ, κι ἀρχίνσε νὰ σκεδιάξ'. — "Ἀμα πουλήσω τὸ κακοφίν σ' αὐτόνα, ὁ,τ' κερδίσω θὰ τὸ κάνω δυό, ἅμα πουλήσω τὰ δυό θὰ τὸ κάνω τρία, τὰ τρία τέσσερα, ὅς πού θὰ γένω πλούσιγιος. Ὁ Σουλτάνος θὰ φοδηθεῖ,

θὰ μὲ θελήσ' γαμπρό τ', γὼ δὲ θὰ θέλω, κείνος θὰ θέλ', γὼ ὄχ, ὥσπου θὰ τοῦ πῶ : — "Ὁχ, ἀδερφε, ἄφσε μ' ἡσυχὸνα πεκεινά. . . καὶ λέγοντας αὐτὰνὰ τὰ λόγια τ' ὄμοι μιὰ φροποδιὰ τὸ κακοφίν' του, πού πῆρε τὸν κατήφορο μὲς τὴ θάλασσα. Ἰδὼν τὰ γυαλιὰ, πᾶν τὰ μπουλιούργια ! . . Ὁ μπουλιουρτζῆς τότες ξύπνησε πὲ τὸνειρο τ' μὰ εἶταν ζῶρας.

— "Ἔστ' καὶ γὼ, ξάδερφε, λογαριάζω ἄντε νὰ διοῦμ' πού θὰ βγεῖ μὲ κείν' τὸν Πατρικόπουλο.

Περιμένοντας τὸ βαπόρι, ἔκαμε μερικούς καλοὺς ὀλοήμερους γύρους στὴν Ἀθήνα. Μὲ τὸν ξάδερφο πῆγε καὶ στὸ Μουσεῖο. Πέρασαν ὅλη τὴν αἴθουσα κ' εἶχανε φτάσει ὄς στὸν Ἐφηβο τῶν Ἀντικηπήρων. Στὸ μεταξὺ ἔφαγγε μὲ τὰ χέρια του τὰ μάρμαρα, νὰ δεβαιωθεί αἰὴν εἶτανε ψέματα. — Τσοῦ, τσοῦ, τσοῦ, μαρὲ ἔ ἔ !, ἔκανε σαπισμένος. Γιὰ τὸν Ἐφηβο ὁ ξάδερφός του τοῦ εἶχε πει πὼς τὸνέ βόηκανε μέσα στὴ θάλασσα μαζί μὲ ἄλλα κομάτια. Ὁ Θεωρῆς, ψάχνοντας καλά νὰ δεβαιωθεί πὼς εἶταν ἄγαλμα μπρούτζινο, φώναξε : — Ξάδερφε, ντεμὲκ αὐτονὰς τινίκε, ἔ ; τοῦ μπρέέ ! . . .

Μὰ τὸ καράδι ἀργοῦσε κι ὁ Θεωρῆς ὡς ἕνα μὴνα εἶταν ἀμμανέτω στῆς θειάς τὰ χέρια καὶ τὴ φιλοξενία. Ἐξὸν ἀπὸ τὸ εἰσιτήριο του ποῦθγαλε, δὲν εἶχε παρὰ λίγα λεφτὰ γιὰ φαγὶ τοῦ ταξιδιοῦ. Τόχε σίγουρο πὼς ἀπὸ κει κάποιας ἀπὸ τοὺς γιούς τὴ Ζωνάρᾶ τὴ χαρτοπώληθ' θὰ τὸνέ βοηθοῦσε νὰ περάσει μέσα στὴν Ἀμερικὴ. Στὸ ταξίδι του πρόστεσε κ' ἡ θειά του λίγα ποῦχε γιὰ χαρτζιλίκα δικὸ της καὶ τὸν ξετιροδόησε. — Ἐννοια σου, ἄμινε, καὶ γὼ θὰ δεῖς τ' ἔν Θεωρῆς.

Σὰν ἔφυγε, ἡ θειά του τράβηξε τὸ γιακά της. — Θεγέ μ' πιά γλύττωσα μ', τὸ καλὸ νᾶχ' μὰ νὰ μὴν ξανάρτ' τὸ καλὸ νᾶχ' ! . . .

***

Ὁ Θεωρῆς τώρα πιά ξεχάστηκε στὸ σπίτι τῆς θειάς του. — τῆς ψευτοθειάς — γιατί ἡ ἀνάγκη τοῦ Θεωρῆ τὴν ἀνάδειξε στὴ θέση αὐτὴ γιὰ νὰ τὸν φιλοξενεῖ καὶ νὰ τραβᾷ τὶς ἀγκραιεῖς του. Πολλὴν καρὸ δὲν ἔγινε λόγος πιά γιαντὸν κει μέσα. Ἐνα μεσημέρι γυροῦσεν ἀμέριμινα ἡ θειά τοῦ Θεωρῆ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἀνέβαινε λίγο τὸν ἀνήφορο τοῦ δρόμου, κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ τράμι. Φορούσε τὰ γυαλιὰ της καὶ κρατοῦσε τὴ σάντα της στὰ χέρια, μιὰ κρεμαστή τσάντα, δῶρο τῆς νύφης της. Μόνον λιγοθυμιὰ πού δὲν τῆς κατέβηκε, ὅταν, πλησιάζοντας, ἀντίκρουσε τὸ Θεωρῆ, καθισμένον στὰ πόδια του πάνω σὰν Τούρκος χωριανός, καὶ νὰ κρατᾷε ἀνάμεσα στὰ σκέλια του τὸ περίφημὸ του ζεμπίλι.

— Πὼς ἔν αὐτὸ, μπρέ παιδί μ' ; ἀρώτησε σταματώντας ἀποσταμένη ἀπὸ τὴν κούραση τῶν ποδιῶν της καὶ τὴν κόπωση τῆς ψυχῆς της.

Ὁ Θεωρῆς, ἄπλωτος, ἀχτένιστος, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, σκονισμένος, σὰ χαμάλικο κάρρο, δὲν μπόρεσε νὰποκριθεῖ. Μόλις σηκώθηκεν ἀπὸ τὴ θέση του κ' ἐστάθη.

— Πὼς ἔν, μπρέ παιδί μ' ; ξαναρώτησεν ἡ ἔρημη θειά του.

— Νά ! ἄντε ἀνοιξ' καὶ τὰ λέμ' μέσα τὰ δικὰ μ', ἄμινε, ἔν . . . ἄρστα . . . , καὶ δόθηκε στὸ κλάμα, ἔ.